

ร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ.

มาตรา ๓๕ เขตเลือกตั้งในจังหวัดใดที่มีได้เป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือสาขาพรรคการเมือง ถ้าพรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้นเกินหนึ่งร้อยคน ให้พรรคการเมืองนั้นแต่งตั้งสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งในเขตจังหวัดนั้นซึ่งมาจากการเลือกของสมาชิกดังกล่าวเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเพื่อดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบนั้น และให้นำความในมาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดด้วยโดยอนุโลม

ให้พรรคการเมืองแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่คณะกรรมการประกาศเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งทั่วไปในครั้งใด ให้ถือว่าเขตพื้นที่ในเขตเลือกตั้งนั้นที่สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด รับผิดชอบยังคงดำเนินกิจกรรมพรรคการเมืองได้ต่อไป เว้นแต่กรณีที่ประกาศดังกล่าวมีผลให้เขตพื้นที่ของเขตเลือกตั้งซึ่งสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดนั้นรับผิดชอบเปลี่ยนแปลงไป ให้พรรคการเมืองแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศเขตเลือกตั้งดังกล่าวเพื่อแก้ไขเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของเขตเลือกตั้งนั้น หากไม่แจ้งภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าเขตเลือกตั้งนั้นไม่มีสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด รับผิดชอบ

มาตรา ๔๗ พรรคการเมืองซึ่งประสงค์จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ต้องหากเขตเลือกตั้งนั้นมีสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่มีเขตพื้นที่รับผิดชอบในเขตเลือกตั้งนั้น ให้ดำเนินการสรรหาผู้สมัครตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง

การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งในเขตเลือกตั้งใด ให้พรรคการเมืองส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งจากผู้ซึ่งได้รับเลือกจากสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่มีเขตพื้นที่รับผิดชอบในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ในกรณีที่เขตเลือกตั้งใด พรรคการเมืองมิได้กำหนดให้อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของสาขาพรรคการเมืองแห่งใด หรือไม่มีตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งนั้น การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งนั้น ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาคัดเลือกตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง

ในกรณีที่พรรคการเมืองไม่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในเขตเลือกตั้งใด ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ชี้แจงแสดงเหตุผลการไม่ส่งผู้สมัครนั้นให้สมาชิกทราบเป็น
การทั่วไปด้วย

มาตรา ๔๘ การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ
ให้พรรคการเมืองจัดทำบัญชีรายชื่อ เพื่อส่งให้สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำ
จังหวัด โดยให้คำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและ
หญิงด้วย

คณะกรรมการจะกำหนดอัตราส่วนขั้นต่ำของผู้สมัครซึ่งเป็นชายและหญิงที่พรรค
การเมืองจะต้องส่งสมัครรับเลือกตั้งก็ได้ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่อาจส่งผู้สมัครตามอัตราส่วน
ดังกล่าวได้ ให้แจ้งเหตุผลให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปก่อนวันรับสมัครเลือกตั้ง

การกำหนดอัตราส่วนตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการหารือกับพรรคการเมืองด้วย

มาตรา ๔๙ ในการเลือกตั้งทั่วไป การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ ให้ดำเนินการสรรหาตามวิธีการที่กำหนดในมาตรา ๕๐
และมาตรา ๕๑ เว้นแต่กรณีที่เป็นกรณีส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต
เลือกตั้ง สำหรับการเลือกตั้งแทนการเลือกตั้งที่เป็นโมฆะ หรือการเลือกตั้งใหม่ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดได้รับ
เลือกตั้ง หรือกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งตายก่อนปิดรับสมัครเลือกตั้ง ให้ดำเนินการตามข้อบังคับ

เมื่อมีกรณีที่ต้องสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้พรรคการเมืองจัดให้มีคณะกรรมการ
สรรหาผู้รับสมัครรับเลือกตั้งประกอบด้วยบุคคลและจำนวนตามที่กำหนดในข้อบังคับ ซึ่งอย่างน้อย
ต้องประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เกินกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับ
เลือกตั้ง และหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ทั้งนี้ จำนวน
หัวหน้าสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้เป็นไปตามข้อบังคับ
แต่อย่างน้อยต้องมีหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสี่สาขาซึ่งมาจากภาคต่างกันว่า

คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๓ และให้มีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบคุณสมบัติและ
ลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชี
รายชื่อ ให้ได้ผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม ตามมาตรฐานทาง
จริยธรรมที่กำหนดในข้อบังคับ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑

เพื่อประโยชน์ในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต
เลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง พรรคการเมืองใดจะดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับ
เลือกตั้งไว้เป็นการล่วงหน้าซึ่งต้องไม่เกินเก้าสิบวันก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ได้

มาตรา ๕๐ การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต
เลือกตั้งตามมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการตามวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการสรรหา กำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการสมัครเป็นผู้สมัคร
รับเลือกตั้ง และประกาศให้สมาชิกทราบเป็นการทั่วไป

(๒) เมื่อพ้นกำหนดเวลารับสมัครตาม (๑) ให้คณะกรรมการสรรหาตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครในแต่ละเขตเลือกตั้ง แล้วส่งรายชื่อผู้สมัครให้สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่มีพื้นที่รับผิดชอบในเขตเลือกตั้งนั้น

(๓) เมื่อสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดได้รับรายชื่อผู้สมัครจากคณะกรรมการสรรหาแล้ว ให้หัวหน้าสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดจัดการประชุมภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับรายชื่อผู้สมัคร เพื่อให้สมาชิกเพื่อลงคะแนนเลือกผู้สมัครตามรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาส่งมา

(๔) การประชุมสาขาพรรคการเมืองต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน หรือการประชุมตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าห้าสิบคน โดยในการลงคะแนน ให้สมาชิกมีสิทธิลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครได้เพียงหนึ่งคน และเมื่อลงคะแนนเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นำคะแนนและประกาศผลการนับคะแนนของสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานชื่อผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกให้คณะกรรมการสรรหาโดยเร็ว ในกรณีที่ผู้มีคะแนนเท่ากันมากกว่าจำนวนดังกล่าว ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการสรรหาในการจัดเรียงลำดับ

(๕) ให้คณะกรรมการสรรหาส่งรายชื่อผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนของแต่ละเขตเลือกตั้งให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยพิจารณาจากผู้มีคะแนนสูงสุดของแต่ละเขตเลือกตั้ง หากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบ ให้แสดงเหตุผลและให้พิจารณาผู้สมัครซึ่งได้คะแนนในลำดับถัดไปเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบกับรายชื่อที่สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดส่งมาทั้งหมด ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาประชุมร่วมกัน หากที่ประชุมร่วมกันมีมติเห็นชอบกับผู้สมัครผู้ใด ให้เสนอรายชื่อผู้นั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่ถ้าที่ประชุมร่วมกันมีมติไม่เห็นชอบด้วยกับรายชื่อผู้สมัครที่สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดส่งมาทั้งหมด ให้คณะกรรมการสรรหาแจ้งเหตุผลให้หัวหน้าสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งนั้นทราบ และให้ดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) จนกว่าจะได้ผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เว้นแต่กรณีที่การสรรหาดังกล่าวจะเป็นเหตุให้พรรคการเมืองไม่อาจส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งนั้นได้ทันตามระยะเวลาการรับสมัครที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด พรรคการเมืองจะดำเนินการตามวรรคสองก็ได้ แต่ต้องแจ้งเหตุผลให้สมาชิกทราบเป็นการทั่วไป

การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๔๗ วรรคสอง ให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเสนอรายชื่อสมาชิกผู้ซึ่งจะส่งสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งนั้นซึ่งได้รับความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงสองในสามของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ต่อที่ประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อพิจารณาคัดเลือก โดยผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นจะต้องได้รับคะแนนเสียงสี่ในห้าของจำนวนกรรมการทั้งหมดรวมกันเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยในคะแนนเสียงให้ความเห็นชอบนั้นต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงของหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยสี่สาขาพรรคการเมืองและคะแนนเสียงของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดอย่างน้อยสี่คน ซึ่งต้องครบตามภาคที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ทั้งนี้ วิธีการเสนอ

รายชื่อและการพิจารณาคัดเลือกให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

มาตรา ๕๑ การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้ดำเนินการตามวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการสรรหากำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการเสนอชื่อบุคคลเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง และมีหนังสือแจ้งไปยังคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด และประกาศให้สมาชิกทราบเป็นการทั่วไป

(๒) เมื่อพ้นกำหนดเวลาเสนอชื่อจากกรรมการบริหารพรรคการเมือง หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตาม (๑) ให้คณะกรรมการสรรหาตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ได้รับการเสนอชื่อ และจัดทำบัญชีรายชื่อไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบลายชื่อ โดยคำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง แล้วส่งบัญชีรายชื่อดังกล่าวไปยังสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

(๓) ให้หัวหน้าสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดจัดการประชุมเพื่อให้สมาชิกลงคะแนนเลือกบุคคลในบัญชีรายชื่อตาม (๒) โดยให้สมาชิกลงคะแนนเลือกได้คนละไม่เกินสิบห้ารายชื่อ โดยการประชุมสาขาพรรคการเมืองต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน หรือการประชุมตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าห้าสิบคน เมื่อลงคะแนนเลือกเสร็จสิ้นแล้ว ให้หัวหน้าสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดประกาศผลการนับคะแนนของสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดนั้น แล้วรายงานไปยังคณะกรรมการสรรหาโดยเร็ว

(๔) ให้คณะกรรมการสรรหาจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยเรียงลำดับตามผลรวมของคะแนนที่ได้รับจากสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตาม (๓) โดยในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองสมัครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองอยู่ในบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งลำดับที่หนึ่งและให้เรียงลำดับรายชื่อตามผลคะแนนดังกล่าวในลำดับถัดไปจนครบจำนวน ในกรณีที่คะแนนของบุคคลตามบัญชีรายชื่อเท่ากันให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการสรรหาในการจัดเรียงลำดับ

(๕) ให้คณะกรรมการสรรหาส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งตาม (๔) ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบ หากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบด้วย ให้ดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) จนกว่าจะได้บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง เว้นแต่กรณีการสรรหาดังกล่าวจะเป็นเหตุให้พรรคการเมืองไม่อาจส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ทันตามระยะเวลาการรับสมัครที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด ให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเสนอรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อซึ่งได้รับความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงสองในสามของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ต่อที่ประชุมร่วมคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ความเห็นชอบบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวเพื่อส่งสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ โดยต้องได้รับคะแนนเสียงสี่ในห้าของจำนวนกรรมการทั้งหมดรวมกันเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง และในคะแนนเสียงให้ความเห็นชอบนั้นต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงของหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยสี่สาขาพรรคการเมืองและคะแนนเสียงของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดอย่างน้อยสี่คน ซึ่งต้องครบตามภาคที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และต้องแจ้งเหตุผล

ให้สมาชิกทราบเป็นการทั่วไป ทั้งนี้ วิธีการเสนอรายชื่อและการพิจารณาคัดเลือกให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในกรณีที่สมาชิกผู้ใด ภูมิภาคอำเภออยู่ในเขตเลือกตั้งที่ยังมิได้มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ให้ถือว่าสมาชิกผู้นั้นเป็นสมาชิกซึ่งมีภูมิภาคอำเภออยู่ในเขตเลือกตั้งของสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่มีเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกันตามที่กำหนดในข้อบังคับ

มาตรา ๕๑/๑ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้สมาชิกลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครคนใด ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมแก่ผู้ใด

(๒) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครคนใด

มาตรา ๕๑/๒ ห้ามมิให้ผู้ใดหรือพรรคการเมืองเรียกหรือรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด เพื่อให้สมาชิกผู้ใดลงสมัครหรือไม่ลงสมัครรับเลือกตั้งอันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สมัครอื่นในการเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหรือแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง อันทำให้การเลือกผู้สมัครมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

ห้ามมิให้สมาชิกคนใดลงสมัครรับเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ของสมาชิกผู้อื่นซึ่งเป็นการหลีกเลี่ยงให้เขตเลือกตั้งนั้นมีสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้งเพียงคนเดียว

มาตรา ๕๒ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองออกหนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหาตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อประกอบการสมัครรับเลือกตั้ง

การไม่ปฏิบัติตามให้เป็นไปตามกระบวนการหรือขั้นตอน หรือมีการปฏิบัติโดยทุจริต หรือมิชอบด้วยมาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑ ของพรรคการเมืองหรือของผู้ใด ไม่มีผลกระทบต่อการสมัครและการได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของสมาชิกพรรคการเมืองนั้นส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้ง แต่ไม่ตัดสิทธิที่หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือสมาชิกที่จะฟ้องร้องดำเนินคดีพรรคการเมืองหรือผู้ใดซึ่งกระทำการดังกล่าว

มาตรา ๑๑๒/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๑/๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นด้วย

มาตรา ๑๑๒/๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๑/๒ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นด้วย

ในกรณีที่พรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๕๑/๒ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองนั้นต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งและให้ถือเป็นเหตุที่จะยุบพรรคการเมืองนั้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๓๘ ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกที่มีขึ้นภายหลังจากวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ หากพรรคการเมืองใดได้จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดไว้แล้วในจังหวัดใด ให้พรรคการเมืองนั้นสามารถส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทุกเขตเลือกตั้งในจังหวัดนั้น

ในการแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตพื้นที่รับผิดชอบของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด โดยพรรคการเมืองนั้นต้องมีสมาชิกไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนในจังหวัดนั้นจึงจะแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดดังกล่าว

ในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปตามวรรคหนึ่ง มิให้นำมาตรา ๔๗ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับ แต่ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ให้สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่รับผิดชอบเขตเลือกตั้งในจังหวัดนั้นเสนอรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ถ้าเขตเลือกตั้งนั้นไม่อยู่ในความรับผิดชอบของสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้เสนอรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

(๒) ให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งจัดทำรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งต่าง ๆ และรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเสนอคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

(๓) ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเสนอ เมื่อที่ประชุมร่วมกันมีมติเป็นประการใดให้ดำเนินการไปตามมตินั้น

(๔) การลงมติของที่ประชุมร่วมตาม (๓) ให้กระทำโดยวิธีลับ โดยต้องได้รับคะแนนเสียงสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดรวมกันเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง และในคะแนนเสียงให้ความเห็นชอบนั้นต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงของหัวหน้าสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยสี่สาขาพรรคการเมืองและคะแนนเสียงของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดอย่างน้อยสี่คน ซึ่งต้องครบตามภาคที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่พรรคการเมืองไม่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ชี้แจงแสดงเหตุผลการไม่ส่งผู้สมัครนั้นให้สมาชิกทราบเป็นการทั่วไปด้วย